

Ens fem ressò aquest mes d'un article publicat per Joan Carrera, jesuïta, a *Cristianisme i Justícia* (Col·lecció virtual). Us oferim un resum de les idees principals. A cada apartat, us demanem que us pregunteu per com ho viviu, personalment o en el vostre entorn. I quina resposta cristiana podem donar com a *comunitat* que som? Quin missatge podem oferir al món en aquests moments?

VALORS QUE QUEDEN QÜESTIONATS

L'ús del temps: El confinament obligatori ha fet redescobrir a molts el valor del temps.

El valor de l'economia: La crisi de la pandèmia ha demostrat que el nostre sistema econòmic, basat en una dependència del cercle de producció i consum, és totalment qüestionable. Hi ha hagut polítics que han arribat a plantejar que té més sentit salvar l'economia que les persones (Boris Johnson, primer ministre britànic). Es veu clarament en l'augment de la situació de precarietat laboral i de misèria de molts treballadors.

La igualtat fictícia: Tothom corre el risc de contagiar-se, però no tothom és igual de vulnerable. Que ho expliquin a la gran catàstrofe que s'ha posat de manifest a les residències de gent gran. També les desigualtats socials i laborals han fet patent aquesta vulnerabilitat: qui pot teletreballar no està sotmès igualment al risc d'aquells qui han de treballar fora, sota molta pressió i sovint sense protecció; o no és el mateix passar els dies en un pis de 100 m² que en un pis de 60 on hi conviuen vuit persones.

Hiperindividualisme: Una societat que accentua els valors individuals pot fer poc per afrontar una crisi. Les millors respostes són les *comunitàries*.

Excés de positivitat: El nostre món està caracteritzat per una voluntat d'amagar el fracàs (fins i tot la mort) i la gent (sobretot els més joves) no estan preparats per a la frustració ni la solitud, sinó només per al triomf.

LA GRAN TEMPTACIÓ

L'autoritarisme

Són molts els que fan notar que, des de fa molt de temps, els representants polítics estan més dedicats a defensar interessos econòmics "externs" que no pas el benestar dels ciutadans. Hi ha una gran desconfiança social cap als seus representants i això és gravíssim.

Segons N. Klein les crisis com la que estem vivint poden animar els estats a exercir formes *autoritàries* de poder amb l'excusa de la seguretat. S'apel·la a la unitat de tots però hi ha el perill que s'elimini la possibilitat del debat i la discrepància. No hi ha una sola i possible resposta (i més en crisis sense precedents immediats). En nom de la seguretat, ara els ciutadans estem més controlats que mai.

Cal estar molt atents a com l'Estat, aprofitant el xoc emocional de la pandèmia i al·legant motius de defensa, pot mostrar la seva cara més autoritària. Un autoritarisme amable i paternalista basat en la "psicopolítica" (Byung-Chul Han), que funciona molt bé gràcies a la por i en què l'estat d'excepció és allò "normal".

Les derives populistes i autoritàries de molts partits són preocupants i el sistema vol preservar el poder sempre sota les mateixes mans.

PER PREGAR

Gènesi 1, 1-11. Retornem a Déu tot el bé que ens ha fet, siguem agraïts pel do de la vida, tractem els altres i el món amb la cura que Déu ens demana.

NOVES ESPERANCES?

La crisi de la pandèmia serà un viratge cap a l'autoritarisme o cap a canvis reals? Es prioritzarà el rescat financer o es forçarà els bancs a salvar les petites empreses de l'economia productiva, que han quedat molt afectades per la crisi?

Cal buscar respostes noves i esperançadores. Fins i tot, un polític neoliberal com Macron ha dit: "la pandèmia ha revelat que la sanitat gratuïta, sense condicions d'ingressos, de professió, el nostre estat del benestar, no són costos ni càrregues sinó béns preciosos (...) que han d'estar fora de les lleis del mercat."

Cal per això:

Estar atents, despertar: fer-se conscients d'allò que ens pot narcotitzar per, així, poder qüestionar allò que tot sovint es dona per descomptat o que hem normalitzat.

Repolititzar-se: Mobilitzar-se contra l'autoritarisme que avança gràcies a la por ciutadana.

Repensar el model econòmic: conjujar igualtat planetària i respecte al medi ambient, repensant el model productiu en benefici de tots i no només d'una minoria.

Enfortir valors que potser hem perdut: una ètica ecològica, aprofundir en democràcia, en implicació ciutadana, abandonar l'individualisme. L'Església aquí hi té moltíssim a aportar quan parla de *fraternitat*.

Recuperar allò públic com a comunitat: tenir cura els uns dels altres perquè depenem els uns dels altres, cercant alternatives econòmiques (banca ètica, cooperativisme, consum ecològic, models de decreixement, béns de consum que *durin*...).